

Rahandusministeerium
Endla 13
10122 Tallinn

Teie 06.04.2017 nr 1.1-10/02393-1
Meie 28.04.2017 nr 4/107

Arvamuse esitamine riigieelarve seaduse muutmise seaduse eelnõu kohta

Lugupeetud Sven Sesteri

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: **Kaubanduskoda**) tänab Rahandusministeeriumit võimaluse eest avaldada arvamust riigieelarve seaduse muutmise seaduse eelnõu (edaspidi **Eelnõu**) kohta.

Eelnõuga kavandatakse muudatust, et juhul, kui eelnevate eelarveaastate jooksul on tekkinud kumulatiivne struktuurne ülejääk, võib riigieelarve koostada ka selliselt, et valitsussektori struktuurne eelarvepositsioon on puudujäägis kumulatiivse struktuurse ülejäägi ulatuses, kuid mitte rohkem kui 0,5 protsenti SKP-st aastas. Eelnõu kohaselt peaks sättega loodavat võimalust saada kasutada juba alates 2018. aasta 1. jaanuarist.

Kaubanduskoda on eelnimetatud muudatuse vastu. Kavandatav muudatus annab võimaluse viia eelarve defitsiiti juhul, kui varasemalt on olnud ülejääk, seadmata sellele muid tingimusi. See tähendab, et praegune valitsus saab sätet vabalt kasutada ilma, et see oleks tegelikkuses vajalik või pikemas perspektiivis põhjendatud. Leiame, et selline lähenemine ei arvesta ega kaitse võimalike tulevaste finants- või majanduskriiside eest. Meie hinnangul tuleks varasemaid sääste kulutada ajal, mil see tegelikult vajalik on. Teisisõnu peaks eelarve puudujääk olema suunatud eelkõige majanduse ergutamiseks just halvematel aegadel. Samas leiame, et praegu see vajalik ei ole ning varasemaid sääste tuleks pigem hoida tulevikus tõenäoliselt aset leidvate probleemide lahendamiseks.

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi tellimusel valminud ülevaates hindasid Eesti Konjunkturiinstituudi eksperdid Eesti majanduse üldolukorra rahuldavaks, ennustades järgnevatel aastatel majanduskasvu kiirenemist. Seega praegu ei ole majandusseis selline, et vajaks riigieelarvest lisaturgutust. Samas tuleb aga arvestada probleemidega, mis võivad tulevikus majanduskasvu siiski negatiivselt mõjutada. Arvestada tuleb muu hulgas, et Euroopa Liidu rahastus väheneb ning et Eesti rahvastik vananeb. Rahvastiku vananemise tõttu tugevneb tulevikus ilmselt märgatavalt surve pensioni ja haigekassa kuludele. See tähendab, et tulevikus võib riigipoolne majandusturgutus olla oluliselt vajalikum.

Eelarvepoliitikat kujundades tuleb silmas pidada nii lühiajalist kui ka pikemaajalist olukorda. Eelarvepoliitika pikemaajalise tasakaalu seisukohast on oluline tagada riigi võimekus täita oma kohustusi ka aastakümnete pärast. Samas ei arvesta praegune muudatus probleemidega, mis tulevikus tõenäoliselt aset leiavad ja on seetõttu lühinägelik ja seab ohtu pikemaajalise eelarvetasakaalu põhimõtte. Kavandatav muudatus annab just praegusele valitsusele võimaluse koostada lähiajal eelarve defitsiidiga. Järgmised valitsused peavad hakkama aga eelarve struktuurset defitsiiti vähendama ja tasakaalustama.

Lisaks juhime tähelepanu sellele, et teatavasti on praegusel ajal palgakasv tootlikkusest märksa kiirem ning ettevõtete kasumid on vähenenud. Majanduse elavdamine eelarvepuudujäägiga võib palgatõusu veelgi kiirendada ning kasumid kahanevad veelgi. See omakorda tähendab aga vähem investeringuid, mis võib Eesti majanduse pikemaajalist kasvuvõimekust kahjustada.

Kõike eeltoodut arvestades ei poolda kaubanduskoda kavandatavat muudatust, mille kohaselt saab valitsus alates 2018. aastast koostada riigieelarvet struktuurse puudujäägiga, kuna varasemalt on see olnud ülejäägis. Leiame, et praegune majanduslik olukord ei vaja riigieelarve puudujäägi arvelt täiendavaid kulutusi. Selline võimalus peaks olema lubatud ainult juhul, kui see on vajalik majanduse ergutamiseks halvematel aegadel.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Mait Palts

Peadirektor

Koostanud: Kristina Jerjomina Kristina.Jerjomina@koda.ee 6040072